

átfűrt füllel ellátott oldaltöredékek, valamint a több cseréptöredéken a „Furchenstich” díszítés jelenléte. Két majdnem teljes csontaképos aljú, gömbölyű hasú, hasán és nyakán gazdagon díszített tál került elő a lelőhely ezen részéről.

A leletanyag a szentendrei Ferenczy Múzeumba került.

Munkatársak: Ecsedy István, Kovács Ágnes, Zimborán Gábor.

RAJNA ANDRÁS

364. Törökbálint, Égett-völgy, Transtor (Pest megye) U, A, Á, Kö

2007. július 2. és október 31. között megelőző és próba-feltárást végeztünk egy 14 hektáros területen. A lelőhelyet három részre bontottuk (I-III).

A lelőhely középső részén (I.) 500 m²-en megelőző feltárást végeztünk. A korábbi terepbejárások során már azonosított középkori, Árpád-kori lelőhely területén újkőkori és népvándorlás kori objektumok is előkerültek. A lelőhely sokkal nagyobb kiterjedésű, mint korábban ismertük. A feltárt 99 objektum közül 26 árok, 68 gödör, 2 gödörkomplexum, 1 szabadtéri kemence, valamint 2 sekély, keskeny árokszakasz. 52-nek a korát lehetett biztosan megállapítani: 38 újkőkori, 1 avar és 13 középkori (részben Árpád-kori). A lelőhelyrészleten K-Ny irányban átfutó, korhatározó lelet nélküli árkok nagy része is feltehetőleg a középkori településhez tartozott. Az újkőkori gödrök vonaldíszes és zselízi kerámiatöredéket, csótalpas tálak töredékeit, kőeszközöket, állatcsontot tartalmaztak. Az újkőkori településhez tartozhatott még két ház alapárka és két köríves árok. Egyetlen árokból került elő nagyobb mennyiségben avar hullámvonalas kerámia, valamint egyetlen vas nyílhegy.

A középkori objektumok a szondázás során a Transtor I. lelőhely É-i részén megfigyelt középkori templommal egykorúak, a templom körül elterülő falu déli pereméhez tartotak. Egyetlen szabadtéri kemence és néhány viszonylag kevés leletet tartalmazó gödör mellett egymásba ásott agyagnyerő gödrök két csoportját sikerült feltárnunk. A középkori objektumokból számos vastárgy töredéke, kerámiatöredék (13–15. sz.) valamint állatcsont került elő.

A terület Raktárvárosi úthoz közeli ÉNy-irészén a próbafeltárást során középkori templomra és a templom körüli temetőt övező kerítőfal alapfalaira bukkantunk. A templom félköríves szentélyzáródású, É-i oldalán sekrestyével, Ny-i homlokzata előtt egy torony alapjainak nyomaival. Feltehetőleg a 12–13. sz. során épült. A kerítőfalon belül mintegy ötven sírfoltot azonosítottunk. A feltárást később fogjuk elvégezni.

A leletanyagot a szentendrei Ferenczy Múzeumban helyeztük el.

Munkatársak: Ecsedy István, Kovács Ágnes, Zimborán Zoltán.

RAJNA ANDRÁS

365. Tyukod, Rákóczi utca 59.

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Sza

2007. január 18-án lelőhely-hitelesítés érdekében az 1972-ben előkerült 2. századi kincslelet pontos előkerülési helyét tekintettük meg. A címben jelzett háznál sikerült beszélünk a megtaláló testvérével, aki megmutatta a pontos helyszínt. A kerítésoszlop ásásakor előkerült 37 érme egy kis edényben volt elrejtve kb. 0,5–1 m mélységben. Az akkor leásott betonoszlop jelenleg is a helyén van, a hátsó udvaron, mintegy fél méterre az 57. sz. ház falától. A terület, részben feltöltődött hulladékkal, így megfigyelésre nem volt lehetőségünk. A terület enyhén kiemelkedik a kert felől nézve; tüzetes átnézésakor összegyűjtöttünk mintegy 30 érmet, két ezüströgöt, valamint a palástdísznek az egyik foglatát, benne ékkővel.

JAKAB ATTILA

366. Uppony, Cserepes-barlang

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U

2007. április 6-án helyszíni szemlét tartottunk a barlangnál. A szemle során leleteket találtunk a barlang első csarnokában: 3×2,2×2,6 cm, obszidián, lamellamagkő, kora talán neolitikum; valamint 4×3,9 cm, szürkésbarna, finom homokkal soványított, 0,6 cm vastag peremtöredék füllel, a töredék bal alján tűzdelt díszítés kezdete, a jobb oldalán alul ívelt, karcolt díszítés kezdete látható, kora talán neolitikum. A barlang jobb oldali ágának végén lévő terem ásásából származó, kihordott üledékben egy 3,3×3,5 cm szürke, zúzott kerámiával soványított edény nyaktöredékét találtuk.

Munkatársak: Kovács Attila barlangász és Ferenczy Gergely (Bükki Nemzeti Park Igazgatósága).

LENGYEL GYÖRGY

367. Újfehértó, Tóhát-dűlő

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B

2007. január 21-én terepbejárást végeztünk Újfehértó határában, a Tóhát-dűlőben, ahol 2001–2002-ben egy bronzdepó több darabja (tokos balták, sarlók, karperecötöredék stb.) került elő a fémdetektoros kutatás során.⁴¹

A lelőhely egy nagyjából É-D-i irányú dombháton helyezkedik el, amelyen viszonylag sok késő bronzkori (Gáva-kultúra) cserepet találtunk. A terepbejárásakor a korábban előkerült leletek közelében, a dombhát DNY-i részén további bronztárgyak kerültek elő, és sikerült meghatározni a depónak a „fészket” is. Erre egy 2,5×2,5 m-es szondát nyitottunk, így jó néhány tárgyat sikerült in situ helyzetben megfigyelnünk. A szántás által részben megbolygatott, csekély mélységben elásott tárgyakat egy

41 JAM Adattár 2001. 14., 2002. 36. Régészeti kutatások Magyarországon – Archaeological Investigations in Hungary 2002. Budapest, 2004. 285.

csomóban találtuk meg, bronzkori cserepek társaságában. Talán egy edényben ásták el azokat eredetileg. A leletanyagban 6 tokos balta, 6 sarló, 2 karperec, 1 fibula, 1 gomb, 1 csákány, 1 véső, 7 sarlótöredék, 2 vésőtöredék, 1 félhold alakú öntvény, 3 nagyobb bronzlepeny, 1 kisebb bronzrög, valamint 11 kisebb tárgy töredék volt.

A depót egy bronzkori objektumra ásták rá, ezt azonban nem tártuk fel. A lelőhely a dűlőút D-i oldalán is folytatódik.

Munkatársak: Szabó Gábor (ELTE), Istvánovits Eszter, Nagy Márta régészek.

JAKAB ATTILA

368. Üllő, M4–M0 csomópont

(Pest megye) Sza

2007. szeptember 3-án helyszíni szemlélet tartottunk a csomópont és a Vecsés közigazgatási határa által határolt területen. A lapos terület közepén egy hosszú, sekély ÉNy–DK-i dombhát húzódik. Keletebbre ezen a dombháton, illetve ennek délebbi kinyúlásán tárták fel 2001–2005 között az Üllő 5. sz. lelőhely M0–M4 csomóponti részét. A terepbejárás során rossz megfigyelési viszonyok között, a gazos területen intenzív leletanyagot azonosítottunk. A kerámiaanyag egyöntetűen római kori (szarmata) volt, néhány állatcsonttöredéket is találtunk. A lelőhely kiterjedése követte a sekély dombhát kiterjedését, a laposabb, egykor vízjárta területen nem találtunk leleteket. Az Üllő 5. sz. lelőhely feltárása során, az akkori feltárási terület ÉNy-i határán (a vizsgált terület DK-i határánál) a teleptől némileg elkülönülve körárkos temető részletét tárták fel. Ez várhatóan átnyúlik erre a tervezési területre.

Munkatársak: Stibrányi Máté régész, Hetesi Szilvia régésztechnikus.

REMÉNYI LÁSZLÓ

369. Vajdácska, Temető-dűlő

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ó

2007. május 26-án helyszíni szemlélet végeztem a település D-i végén, ahol egy É–D-i dombvonulat D-i lábán található, kis felszíni leletsűrűséget mutató, őskori kerámia által jelzett régészeti lelőhelyet találtam. A leleteket sarjadó vetésben figyeltem meg. A régészeti lelőhely É-i felét a mai település házai részben már elpusztították. A régészeti lelőhely megmaradt D-i felének kiterjedése 100×70 m.

A leleteket a miskolci Herman Ottó Múzeumban helyeztem el.

PUSZTAI TAMÁS

370. Vanyarc, Szlovácska-dolina

(Nógrád megye) Pa

A Szlovácska-dolina és a Cesz-dolina közti dombtetőn folytatott 2007. évi ásatás során három hét alatt 22 m²-t

tártunk fel, melynek kétharmadán középső paleolitikus kultúrréteg részletét bontottuk ki. A leletek – a korábbi tapasztalatoknak megfelelően – a felszín alatt 60–80 cm-rel, vörösesbarna, repedezett agyagban feküdtek. Egy helyen 100–110 cm mélységben elértük a mállott mészkövet, esetleg a paleotalaj mészfelhalmozódási szintjét.

A megmunkált eszközök mellett mintegy 700 szilánk és pattinték, néhány faszénszemcse, illetve mállott andezitdarabka (okker) került elő. A leletek helyi limnokvarcitból, üveges kvarcporfirból, illetve kvarcitból készültek.

Munkatársak: Tóth Zsuzsa, Csippán Péter és Zandler Krisztián régészek; Priskin Anna, Bakos Bertalan egyetemi hallgatók; Bradák Balázs geográfus.

MARKÓ ANDRÁS

371. Vác, Liliom utca 9.

(Pest megye) R

2007. áprilisában családi ház alapozási munkáit követtem nyomon (Hrsz.: 2020). A pincegödört 3 m mélyen ásták ki, a sárga homok altalaj átlag 150 cm mélyen jelentkezett, ez alatt már sóderes réteg húzódott. Kiderült, hogy a terület erősen bolygatott, részben a korábban itt álló épület, részben a különböző közművek miatt. Egyetlen régészeti objektumot sikerült dokumentálni: a D-i oldalban, a szomszédos 7. sz. ház pincefala alatt a sárga homokba ásott beásás mutatkozott. A szögletes, egyenes aljú, az alja felé kissé összeszűkülő, 166 cm hosszú gödör 55 cm mélyen maradt meg, betöltése fekete homok, kevés patics- és faszénmorzsával. A betöltésből a badeni kultúra néhány cserepét és pár állatcsontot gyűjtöttem.

A pincegödör ásása közben szórványosan embercsontok, koporsódeszka-darabok és egy vas koporsószeg is előkerült. Ezek ahhoz a 18–19. századi temetőhöz tartozhatnak, amelynek sírjait a Liliom utca 17. sz. alatt is feltártam az 1979. évi leletmentés során (MRT 9. k. 483–484.).

A telek a váci 31/65 lelőhelyhez tartozik, sajnos a beépítettség miatt a lelőhely ezen része lényegében megsemmisült.

KŐVÁRI KLÁRA

372. Vác, Mahart hajóállomás

(Pest megye) I

2007. október 27-én helyszíni szemlélet tartottam a kikötő pontonja mellett, ahol előző este Czakó László ipari bűvár egy kőhorgonyt látott.

A bűvárok megmutatták a követ, amely a pontonkikötő bejáratától É-ra, a partvédelmi kövezés aljában állt. A bűvárok előző nap felállították a fekvő horgonyt, hogy könnyebben kiemelhessük. A lelőhely minden bizonnyal másodlagos. A kő alakja felső részén téglalap alakú, alul amorf. A kerek kötéllyuk bikónikus metszetű, vagyis két oldalról lyukasztották át a követ. A hegyes véső nyomai